Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

8. juni 2017 *

»Præjudiciel forelæggelse — unionsborgerskab — artikel 21 TEUF — retten til at færdes og tage ophold på medlemsstaternes område — person, der både er statsborger i bopælsmedlemsstaten og i den medlemsstat, hvor han er født — ændring af efternavn i den medlemsstat, hvor han er født, uden et sædvanligt ophold dér — navn, der svarer til fødenavnet — ansøgning om indførelse af dette navn i bopælsmedlemsstatens personregister — afslag på ansøgningen — begrundelse — navnet ikke erhvervet under et sædvanligt ophold — den omstændighed, at der er andre procedurer i national ret med henblik på at opnå anerkendelse af det samme navn«

I sag C-541/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Amtsgericht Wuppertal (byretten i Wuppertal, Tyskland) ved afgørelse af 24. september 2015, indgået til Domstolen den 16. oktober 2015, i sagen anlagt af

Mircea Florian Freitag

Procesdeltagere:

Angela Freitag,

Vica Pavel,

Stadt Wuppertal,

Oberbürgermeister der Stadt Wuppertal,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič, og dommerne A. Prechal, A. Rosas (refererende dommer), C. Toader og E. Jarašiūnas,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitssekretær: fuldmægtig R. Schiano,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 15. september 2016,

* Processprog: tysk.

efter at der er afgivet indlæg af:

— den tyske regering ved M. Hellmann, T. Henze og J. Mentgen, som befuldmægtigede,

— den portugisiske regering ved L. Inez Fernandes, M. Figueiredo og M. Castelo-Branco, som befuldmægtigede,

— den rumænske regering ved A. Wellman og R.H. Radu, som befuldmægtigede,

— Europa-Kommissionen ved E. Montaguti og G. von Rintelen, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 24. november 2016,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 18 TEUF og 21 TEUF.

2 Anmodningen er blevet fremsat under en sag, der er anlagt af Mircea Florian Freitag, vedrørende anerkendelse i Tyskland og indførelse i personregistret af en ændring af hans efternavn til et navn, som han lovligt har erhvervet i Rumænien.

Retsforskrifter

De relevante bestemmelser i lov om indførelse af borgerlig lovbog

3 Artikel 5 i Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (lov om indførelse af borgerlig lovbog) af 21. september 1994 (BGBl. 1994 I, s. 2494, som berigtiget i BGBl. 1997 I, s. 1061), i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen (herefter »EGBGB«), har overskriften »Personers status« og bestemmer i stk. 1, første og andet punktum:

»Såfremt der henvises til lovgivningen i den stat, som en person er statsborger i, og den pågældende er statsborger i flere stater, anvendes lovgivningen i den af disse stater, som personen har tættest tilknytning til, navnlig fordi den pågældende har sit sædvanlige ophold dér eller som følge af vedkommendes livsforløb. Såfremt den pågældende person også er tysk statsborger, har denne retsstilling forrang.«

4 EGBGB's artikel 10 med overskriften »Navn« bestemmer følgende i stk. 1:

»Fastsættelsen af en persons navn er undergivet lovgivningen i den stat, hvor den pågældende er statsborger.«

5 EGBGB's artikel 48 med overskriften »Valg af et navn, der er erhvervet i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union«, bestemmer:

»Såfremt en persons navn er undergivet tysk ret, kan den pågældende ved indgivelse af erklæring til personregistermyndigheden vælge det navn, som han eller hun har erhvervet under et sædvanligt ophold i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union, og som er registreret i et personregister dér, såfremt dette ikke er åbenbart uforeneligt med væsentlige principper i tysk ret. Navnevalget har

tilbagevirkende kraft fra tidspunktet for registrering i den anden medlemsstats personregister, medmindre den pågældende person udtrykkeligt erklærer, at navnevalget kun skal have virkning for fremtiden. Erklæringen skal bekræftes officielt. […]«

Navneændringsloven

6 I tysk ret er navneændring offentligretligt reguleret, nærmere bestemt ved proceduren i henhold til Gesetz über die Änderung von Familiennamen und Vornamen (NamÄndG) (lov om ændring af efternavn og fornavn) af 5. januar 1938 (RGBl. 1938 I, s. 9), som ændret ved artikel 54 i lov af 17. december 2008 (BGBl. 2008 I, s. 2586) (herefter »navneændringsloven«).

7 Navneændringslovens § 1 har følgende ordlyd:

»En tysk statsborger eller en statsløs person, der har bopæl eller sædvanligt opholdssted [i Tyskland], kan efter anmodning få ændret sit efternavn.«

8 Denne lovs § 3, stk. 1, bestemmer:

»Et efternavn kan kun ændres, såfremt der er væsentlige grunde hertil«.

9 I overensstemmelse med navneændringslovens § 3, stk. 2, skal de omstændigheder, der er relevante for sagens afgørelse, fastslås ex officio.

10 I henhold til navneændringslovens § 5, stk. 1, skal anmodningen om ændring af efternavn indgives til den administrative myndighed i første instans i det distrikt, hvor ansøgeren har bopæl eller ophold.

11 Punkt 27, stk. 1, i Allgemeine Verwaltungsvorschrift zum Gesetz über die Änderung von Familiennamen und Vornamen (NamÄndVwV) (generelle administrative bestemmelser vedrørende lov om ændring af efternavn og fornavn) af 11. august 1980, som senest ændret ved administrative bestemmelser af 11. februar 2014 (BAnz. AT, af 18.2.2014, B2) (herefter »administrative bestemmelser vedrørende navneændringsloven«), har følgende ordlyd:

»Navneretten er i vidt omfang og – i princippet – udtømmende reguleret i de relevante civilretlige bestemmelser. Formålet med offentligretlig navneændring er at afhjælpe ulemper i en konkret sag. Den udgør en undtagelse. Følgelig skal det først undersøges, om det tilstræbte formål ikke kan opnås ved en erklæring om navneændring i henhold til civilretten eller ved en kendelse fra værgemålsretten.«

12 Følgende er angivet i disse administrative bestemmelsers punkt 28:

»Et efternavn kan kun ændres, såfremt der er væsentlige grunde hertil. Der foreligger en væsentlig grund, når ansøgerens beskyttelsesværdige interesse […] i navneændringen vejer tungere end andre berørte parters eventuelle modstridende beskyttelsesværdige interesser […] og end de navneprincipper, der følger af lovbestemmelserne, hvortil hører navnets sociale regulerende funktion og den offentlige interesse i at bibeholde et videregivet navn […]«

13 Punkt 31 i de nævnte administrative bestemmelser er affattet således:

»Såfremt den afvejning, der skal foretages i henhold til punkt 28, påviser en tungerevejende beskyttelsesværdig interesse hos ansøgeren i få ændret sit efternavn, og der følgelig foreligger en væsentlig grund til at ændre dennes navn, skal ansøgningen som udgangspunkt imødekommes.

Forhold, der allerede er taget hensyn til ved afvejningen med henblik på at fastslå, at der foreligger væsentlige grunde, kan ikke længere komme i betragtning som skønsbestemte grunde. Såfremt der ikke foreligger væsentlige grunde til navneændringen, meddeles afslag på ansøgningen.«

14 Punkt 49 i de administrative bestemmelser vedrørende navneændringsloven fastsætter:

»Såfremt en tysk statsborger, der ligeledes er statsborger i en anden stat, i henhold til lovgivningen i denne anden stat har et andet efternavn end det, som den pågældende er forpligtet til at bære i henhold til lovgivningen inden for lovens gyldighedsområde, kan den forskellige navnebrug afhjælpes, idet det efternavn, der skal bæres inden for lovens gyldighedsområde, ændres til det efternavn, der skal bæres i henhold til lovgivningen i den anden stat. Såfremt det andet efternavn derimod skal opgives, henvises den pågældende til myndighederne i den anden stat, i hvilken han ligeledes er statsborger.«

15 Såfremt den kompetente administrative myndighed afslår ansøgningen om navneændring, kan et sådant afslag undergives administrativ rekurs. Såfremt den kompetente administrative myndighed derimod imødekommer ansøgningen om ændring af efternavnet, skal den sikre, at navneændringen giver anledning til en ajourføring af eller indførelse i personregisteret.

De faktiske omstændigheder i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

16 Sagsøgeren i hovedsagen blev født i Rumænien den 25. april 1986 og fik efternavnet Pavel. Han er barn af Angela Freitag og Vica Pavel, der er rumænske statsborgere, og han er selv rumænsk statsborger.

17 Efter forældrenes skilsmisse indgik hans mor ægteskab med en tysk statsborger, hr. Freitag.

18 Ved en retsafgørelse truffet den 21. maj 1997 adopterede hr. Freitag sagsøgeren i hovedsagen, der således fik tysk statsborgerskab og siden har båret efternavnet Freitag.

19 Ved afgørelse truffet af regionalrådet i Brasov (Rumænien) den 9. juli 2013 fik sagsøgeren i hovedsagen efter anmodning ændret sit efternavn tilbage til Pavel. Under navneændringsproceduren i Rumænien havde sagsøgeren i hovedsagen sit sædvanlige opholdssted i Tyskland.

20 Sagsøgeren i hovedsagen rettede derefter henvendelse til Standesamt der Stadt Wuppertal (personregistermyndigheden i Wuppertal, Tyskland) og fremlagde sit nye rumænske pas, der var udstedt i navnet Pavel, samt anmodede om, at navneændringen ligeledes blev anerkendt i tysk ret, og at hans personregistrering ændredes tilsvarende.

21 Da personregistermyndigheden i Wuppertal og Oberbürgermeister der Stadt Wuppertal (overborgmesteren i Wuppertal, Tyskland), i dennes egenskab af tilsynsmyndighed i første instans for personregisteret, nærede tvivl om, hvorvidt det var muligt at indføre en senere retsakt i personregisteret, blev spørgsmålet forelagt for Amtsgericht Wuppertal (byretten i Wuppertal, Tyskland).

22 Ifølge den forelæggende ret kan EGBGB's artikel 48, for så vidt som sagsøgeren i hovedsagen havde sit sædvanlige opholdssted i Tyskland under navneændringsproceduren i Rumænien, ikke finde anvendelse, idet retten til ved indgivelse af erklæring til personregistermyndigheden at vælge et navn, der er erhvervet i en anden EU-medlemsstat, ifølge denne bestemmelse er undergivet en betingelse om, at det pågældende navn er blevet erhvervet under et sædvanligt ophold i denne anden medlemsstat, dvs. en betingelse, der ikke er opfyldt i den foreliggende sag.

23 Den forelæggende ret har præciseret, at det heller ikke er muligt at anvende EGBGB's artikel 48 analogt. Det fremgår af forarbejderne til loven, at lovgiver navnlig ville gennemføre de krav, der følger af dom af 14. oktober 2008, Grunkin og Paul (C-353/06, EU:C:2008:559), og at lovgiver var sig bevidst, at bestemmelsen ikke omfattede alle situationer med forskellige efternavne.

24 Den forelæggende ret spørger følgelig, om artikel 18 TEUF og 21 TEUF indebærer en forpligtelse til at anerkende en navneændring, der er blevet foretaget i en anden medlemsstat, når den pågældende ikke har sit sædvanlige opholdssted i denne anden medlemsstat, men har en anden tilknytning til denne som følge af sit dobbelte statsborgerskab.

25 Under disse omstændigheder har Amtsgericht Wuppertal (byretten i Wuppertal) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 18 [TEUF] og 21 TEUF fortolkes således, at myndighederne i en medlemsstat er forpligtet til at anerkende en navneændring for en statsborger i den pågældende medlemsstat, hvis denne samtidig er statsborger i en anden medlemsstat, og i denne medlemsstat gennem en navneændring, som ikke er knyttet til en familieretlig statusændring, har fået sit oprindelige, ved fødslen givne efternavn (tilbage), selv om generhvervelsen af navnet ikke er sket under familiemedlemmets sædvanlige ophold i den anden medlemsstat og [er sket] efter hans ansøgning?«

Om det præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

26 Indledningsvis bemærkes, at den forelæggende ret støtter sig på EGBGB's artikel 48, når den med sit spørgsmål ønsker oplyst, om artikel 18 TEUF og 21 TEUF er til hinder for, at en medlemsstats kompetente myndigheder giver afslag på at anerkende et efternavn, som en statsborger i en medlemsstat har opnået lovligt i en anden medlemsstat, hvor han ligeledes er statsborger, mens han ikke havde sit sædvanlige opholdssted i denne anden medlemsstat.

27 Det bemærkes, at den forelæggende ret i sin anmodning nævner, at der, som også den tyske regering og Europa-Kommissionen har fremhævet, i navneændringsloven er fastsat en særskilt offentligretlig procedure, der gør det muligt at ansøge den administrative myndighed om en navneændring.

28 Denne procedure i henhold til navneændringsloven finder, ifølge den tyske regering, anvendelse i en situation som sagsøgeren i hovedsagens situation, for så vidt som han, selv om han i princippet er omfattet af EGBGB's artikel 48, imidlertid ikke opfylder denne bestemmelses betingelse om sædvanligt ophold i en anden medlemsstat. Ifølge den tyske regering gør denne procedure i henhold til navneændringsloven det muligt for personer, der befinder sig i en situation svarende til sagsøgeren i hovedsagens situation, at få ret til at bære et navn, der er opnået i medfør af en anden medlemsstats ret, ved at ansøge herom hos den kompetente administrative myndighed.

29 Som led i samarbejdsproceduren mellem de nationale retter og Domstolen tilkommer det denne sidstnævnte at give den nationale ret et brugbart svar, som sætter den i stand til at afgøre den tvist, der verserer for den. Ud fra dette synspunkt påhviler det Domstolen i givet fald at omformulere de spørgsmål, der forelægges den (jf. bl.a. dom af 19.9.2013, Betriu Montull, C-5/12, EU:C:2013:571, præmis 40).

30 På denne baggrund skal den forelæggende rets spørgsmål forstås således, at denne nærmere bestemt ønsker oplyst, om artikel 18 TEUF og 21 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en medlemsstats personregistermyndighed giver afslag på at anerkende og indføre et navn i personregistret, som en statsborger i denne medlemsstat har opnået lovligt i en anden medlemsstat,

hvor han ligeledes er statsborger, og som er vedkommendes fødenavn, på grundlag af en bestemmelse i national ret, hvorefter muligheden for at anmode om en sådan registrering ved indgivelse af erklæring til personregistermyndigheden er underlagt den betingelse, at navnet er blevet erhvervet under et sædvanligt ophold i denne anden medlemsstat, når andre bestemmelser i national ret giver samme statsborger mulighed for at indgive en ansøgning om navneændring til en anden myndighed, der har en skønsmæssig beføjelse til at træffe afgørelse om denne ansøgning.

31 Det bemærkes, at artikel 21 TEUF i overensstemmelse med Domstolens faste praksis ikke blot indebærer en ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, men også et forbud mod enhver forskelsbehandling på grundlag af nationalitet. Sagsøgeren i hovedsagens situation skal derfor undersøges på baggrund af denne ene bestemmelse (dom af 12.5.2011, Runevič-Vardyn og Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, præmis 65; jf. analogt dom af 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, præmis 34).

EU-rettens anvendelsesområde

32 Det skal indledningsvis undersøges, om sagsøgeren i hovedsagens situation er omfattet af EU-rettens materielle anvendelsesområde, og særligt af de regler, der regulerer en unionsborgers ret til at udøve sin frie bevægelighed, og som forbyder forskelsbehandling.

33 Det fremgår af fast retspraksis, at selv om reglerne for indførelse af en persons efternavne i dokumenter vedrørende civilstand på EU-rettens nuværende udviklingstrin henhører under medlemsstaternes kompetence, skal medlemsstaterne imidlertid overholde EU-retten under udøvelsen af denne kompetence, og herunder EUF-traktatens bestemmelser om den ret, der tilkommer enhver unionsborger til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område (jf. dom af 2.10.2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, præmis 25, af 14.10.2008, Grunkin og Paul, C-353/06, EU:C:2008:559, præmis 16, af 22.12.2010, Sayn-Wittgenstein, C-208/09, EU:C:2010:806, præmis 38 og 39, af 12.5.2011, Runevič-Vardyn og Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, præmis 63, og af 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, præmis 32).

34 Ifølge fast retspraksis foreligger der en tilknytning til EU-retten, når det drejer sig om personer, som er statsborgere i en medlemsstat og opholder sig lovligt på en anden medlemsstats område (dom af 2.10.2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, præmis 27). Dette er tilfældet for sagsøgeren i hovedsagen, der har rumænsk statsborgerskab og opholder sig i Forbundsrepublikken Tyskland, hvor han ligeledes er statsborger.

Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en restriktion for den frie bevægelighed som omhandlet i artikel 21 TEUF

35 Det bemærkes, at Domstolen gentagne gange har fastslået, at en national lovgivning, som stiller visse egne statsborgere ringere, blot fordi de har gjort brug af deres ret til frit at færdes og tage ophold i en anden medlemsstat, udgør en begrænsning af de friheder, som ifølge artikel 21, stk. 1, TEUF tilkommer enhver unionsborger (dom af 14.10.2008, Grunkin og Paul, C-353/06, EU:C:2008:559, præmis 21, af 22.12.2010, Sayn-Wittgenstein, C-208/09, EU:C:2010:806, præmis 53, af 12.5.2011, Runevič-Vardyn og Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, præmis 68, og af 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, præmis 36).

36 Det fremgår tillige af Domstolens praksis, at en medlemsstats myndigheders afslag på at anerkende navnet på en statsborger i samme medlemsstat, der har udøvet sin ret til fri bevægelighed, og som også er statsborger i en anden medlemsstat, således som navnet er fastsat i den sidstnævnte medlemsstat, kan være en hindring for udøvelsen af den i artikel 21 TEUF fastsatte ret til frit at færdes og tage ophold på medlemsstaternes område. Det er nemlig sandsynligt, at der vil opstå risiko

for forveksling og ulemper som følge af en uoverensstemmelse mellem to navne for den samme person (jf. i denne retning dom af 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, præmis 37).

37 I denne henseende bemærkes, at adskillige handlinger i dagligdagen på både det offentlige og private plan kræver, at man kan bevise sin identitet, og for så vidt angår en familie, at man kan bevise den familiemæssige tilknytning mellem familiens forskellige medlemmer (dom af 12.5.2011, Runevič-Vardyn og Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, præmis 73, og af 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, præmis 43).

38 Der er en konkret risiko for, at en person, der har statsborgerskab i to medlemsstater, som det er tilfældet for sagsøgeren i hovedsagen, på grund af den omstændighed, at den pågældende fører to forskellige navne, nemlig navnet Pavel og navnet Freitag, skal fjerne tvivl med hensyn til sin identitet og om ægtheden af dokumenter, som han fremlægger, eller om rigtigheden af de deri indeholdte oplysninger, hvilket, som Domstolen har fastslået, er en omstændighed, der kan hindre udøvelsen af den ret, der er fastsat i artikel 21 TEUF (jf. dom af 22.12.2010, Sayn-Wittgenstein, C-208/09, EU:C:2010:806, præmis 70, og af 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, præmis 40).

39 En medlemsstats personregistermyndigheds afslag på at anerkende og indføre et navn i personregistrene, som en statsborger i denne medlemsstat har opnået lovligt i en anden medlemsstat, hvor han ligeledes er statsborger, på grundlag af en bestemmelse i national ret, hvorefter muligheden for at ansøge om en sådan registrering ved indgivelse af erklæring til personregistermyndigheden er underlagt den betingelse, at navnet er blevet erhvervet under et sædvanligt ophold i denne anden medlemsstat, kan hindre udøvelsen af den i artikel 21 TEUF fastsatte ret til frit at færdes og tage ophold på medlemsstaternes område.

40 Den tyske regering har imidlertid understreget, at eftersom der i tysk ret findes andre retsgrundlag for navneændring efter anmodning fra den berørte, nemlig de relevante bestemmelser i navneændringsloven, foreligger der ikke en hindring af den frie bevægelighed for personer som følge af forskellige efternavne. Selv om artikel 3, stk. 1, i navneændringsloven gør en navneændring betinget af, at der er væsentlige grunde hertil, fremgår det således af punkt 49 i de administrative bestemmelser vedrørende navneændringsloven, at hensynet til at fjerne en forskellig navnebrug for så vidt angår tyske statsborgere, der har dobbelt statsborgerskab, udgør en sådan væsentlig grund. I en situation som den i hovedsagen omhandlede vil den berørte part kunne opnå en anerkendelse af det navn, der er lovligt fastsat i den anden medlemsstat, ved at indgive en ansøgning i medfør af navneændringsloven til den kompetente administrative myndighed.

41 Herved bemærkes, at det er nødvendigt, for at en lovgivning som den tyske navnelovgivning samlet set kan anses for at være forenelig med EU-retten, at de bestemmelser eller den interne procedure, der giver adgang til at indgive en ansøgning om navneændring, ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at gennemføre de rettigheder, der er tillagt ved artikel 21 TEUF. Ud fra en EU-retlig betragtning er det i princippet irrelevant, i henhold til hvilken national bestemmelse eller intern procedure sagsøgeren kan gøre sine rettigheder gældende for så vidt angår den pågældendes navn.

42 Da der således ikke findes EU-retlige bestemmelser om ændring af efternavne, tilkommer det hver enkelt medlemsstat i sin nationale retsorden at fastsætte de nærmere regler, der følger af national ret til sikring af beskyttelsen af de rettigheder, som tilkommer borgerne i medfør af EU-retten, idet disse regler dog dels ikke må være mindre gunstige end dem, der gælder for tilsvarende rettigheder efter nationale regler (ækvivalensprincippet), dels ikke i praksis må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der tillægges i henhold til Unionens retsorden (effektivitetsprincippet) (jf. bl.a. analogt dom af 12.9.2006, Eman og Sevinger, C-300/04,

EU:C:2006:545, præmis 67, af 3.7.2014, Kamino International Logistics og Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 og C-130/13, EU:C:2014:2041, præmis 75, og af 8.3.2017, Euro Park Service, C-14/16, EU:C:2017:177, præmis 36).

43 Det tilkommer den forelæggende ret at vurdere, om den har mulighed for selv at håndhæve de rettigheder, som tillægges ved artikel 21 TEUF, og at anerkende retten til at opnå anerkendelse af et navn, der er erhvervet under omstændigheder som dem, der foreligger i hovedsagen, eller om sagsøgeren i hovedsagen skal anvende den offentligretlige procedure, der er omhandlet i navneændringsloven.

44 Som nævnt i denne doms præmis 40, har den tyske regering anført, at hensynet til at fjerne en forskellig navnebrug udgør en »væsentlig grund« som omhandlet i navneændringslovens § 3, stk. 1. Udøvelsen af de rettigheder, der er tillagt en statsborger som sagsøgeren i hovedsagen i henhold til artikel 21 TEUF, påvirkes desuden ikke af den skønsbeføjelse, som de tyske kompetente myndigheder råder over.

45 I denne forbindelse skal det understreges, at de kompetente myndigheder skal udøve denne skønsbeføjelse på en sådan måde, at det sikres, at artikel 21 TEUF får fuld virkning.

46 Navnlig er det vigtigt, at den procedure i tysk ret, i henhold til hvilken der kan foretages en navneændring, kan sikre, at der kan træffes en afgørelse om, at der foreligger »væsentlige grunde« under omstændigheder som dem, der foreligger i hovedsagen, hvor den berørte part har en anden tilknytning end sædvanligt ophold til den anden medlemsstat, hvori han har opnået sit navn, som f.eks. et statsborgerskab, med henblik på, at det navn, der er opnået i en anden medlemsstat, kan anerkendes.

47 På denne baggrund skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 21 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en medlemsstats personregistermyndighed giver afslag på at anerkende og indføre et navn i personregistret, som en statsborger i denne medlemsstat har opnået lovligt i en anden medlemsstat, hvor han ligeledes er statsborger, og som er vedkommendes fødenavn, på grundlag af en bestemmelse i national ret, hvorefter muligheden for at anmode om en sådan registrering ved indgivelse af erklæring til personregistermyndigheden er underlagt den betingelse, at navnet er blevet erhvervet under et sædvanligt ophold i denne anden medlemsstat, medmindre der findes andre bestemmelser i national ret, der reelt gør det muligt at anerkende det pågældende navn.

Sagsomkostninger

48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Artikel 21 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en medlemsstats personregistermyndighed giver afslag på at anerkende og indføre et navn i personregistret, som en statsborger i denne medlemsstat har opnået lovligt i en anden medlemsstat, hvor han ligeledes er statsborger, og som er vedkommendes fødenavn, på grundlag af en bestemmelse i national ret, hvorefter muligheden for at anmode om en sådan registrering ved indgivelse af erklæring til personregistermyndigheden er underlagt den betingelse, at navnet er blevet erhvervet under et sædvanligt ophold i denne anden medlemsstat, medmindre der findes andre bestemmelser i national ret, der reelt gør det muligt at anerkende det pågældende navn.

Underskrifter